

**Lieta C-53/22**

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas  
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

**Iesniegšanas datums:**

2022. gada 26. janvāris

**Iesniedzējtiesa:**

*Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia* (Itālija)

**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2022. gada 7. janvāris

**Prasītājs:**

VZ

**Atbildētāja:**

CA

**Citi lietas dalībnieki:**

RT, BO, *Regione Lombardia, Regione Liguria*

**Pamatlietas priekšmets**

Atteikums atcelt publiskā iepirkuma lūguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats**

LESD 267. pants.

**Prejudiciālie jautājumi**

1) Vai Direktīvas 89/665 1. panta 3. punkts nepieļauj to, ka pretendents, kas ir galīgi izslēgts no līgumslēdzēja atlases procedūras, ir liegta iespēja apstrīdēt atteikumu atcelt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu – ja tas vēlas pierādīt, ka izraudzītais pretendents un visi pārējie klasifikācijā iekļautie pretendenti ir

izdarījuši smagu profesionālo pārkāpumu, noslēdzot pret konkurenci vērstas vienošanās, kuru esamība tika konstatēta tiesā vienīgi pēc tā izslēgšanas – ar mērķi iegūt iespēju piedalīties no jauna rīkotajā procedūrā?

2) Vai Direktīvas 89/665 1. panta 3. punkts un (Eiropas Savienības tiesību) principi konkurences aizsardzības jomā nepieļauj to, ka administratīvai tiesai ir liegts izskatīt prasības pieteikumu, kuru ir iesniedzis pretendents, kas ir galīgi izslēgts no līgumslēdzēja atlases procedūras, un ar kuru tiek apstrīdēts līgumslēdzēja iestādes atteikums pārskatīt pašas pieņemtos lēmumus attiecībā uz aktiem par tādu pretendentu pielaišanu un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuri ir noslēguši pret konkurenci vērstas vienošanās, kuru esamība tika konstatēta tiesā, tajā pašā nozarē kā šajā procedūrā?

### **Atbilstošās Savienības tiesību normas un judikatūra**

LESD 101. pants.

Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 1. punkts, 57. panta 4. punkta c) un d) apakšpunkts.

Direktīvas 2007/66/EK 3. un 17. apsvērumi, 1. panta 1. un 3. punkts, 2.a panta 2. punkts.

Tiesas spriedumi C-465/11, C-100/12, C-689/13, C-355/15, C-124/17 un C-425/18.

### **Atbilstošās valsts tiesību normas**

*Codice dei contratti pubblici – Decreto Legislativo n. 50/2016* (Publisko līgumu kodekss – Leģislatīvais dekrēts Nr. 50/2016), ar ko Itālijā ir transponētas Direktīva 2014/23/ES, Direktīva 2014/24/ES un Direktīva 2014/25/ES.

80. panta, kurā ir regulēti izslēgšanas pamati, 5. punktā ir paredzēts, ka līgumslēdzēja iestādes no dalības iepirkuma procedūrā izslēdz saimnieciskās darbības subjektu, kurš atrodas kādā no norādītajām situācijām, tostarp [80. panta 5. punkta] c) apakšpunktā ir paredzēts gadījums, kad līgumslēdzēja iestāde ar atbilstošiem līdzekļiem pierāda, ka saimnieciskās darbības subjekts ir vainīgs kādā ar profesionālo darbību saistītā smagā pārkāpumā, kas liek apšaubīt tā godprātību vai uzticamību.

*Codice di procedura civile* (Civilprocesa kodekss) 100. pants, saskaņā ar kuru, lai celtu prasību tiesā vai piedalītos tiesā atbildētāja statusā, ir jābūt atbilstošajai interesei.

*Codice del processo amministrativo – Decreto Legislativo n. 104/2010* (Administratīvā procesa kodekss – Leģislatīvais dekrēts Nr. 104/2010).

35. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka tiesa arī pēc savas ierosmes atzīst prasības pieteikumu par nepieņemamu, ja nav intereses vai pastāv citi iemesli, kuri liedz pieņemt nolēmumu pēc būtības.

### **Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts**

- 1 2018. gada 18. decembrī līgumslēdzēja iestāde CA (atbildētāja) rīkoja atklātu iepirkuma procedūru neatliekamās palīdzības pakalpojuma sniegšanai ar helikopteri.
- 2 2019. gada 16. janvārī uzņēmums VZ (prasītājs) apstrīdēja attiecīgo paziņojumu par līgumu daļā, kurā tika pieprasīts sertifikāts, kura VZ tolaik nebija. Prasības pieteikums tika noraidīts ar *TAR Lombardia* [Lombardijas Reģionālās administratīvās tiesas] spriedumu, kuru *Consiglio di Stato* [Valsts padome] atstāja negrozītu.
- 3 Tikmēr Itālijas *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* [Konkurences un tirgus uzraudzības iestāde, turpmāk tekstā – “AGCM”] konstatēja, ka daži uzņēmumi, kuri piedalījās minētajā procedūrā, laikposmā no 2001. gada līdz 2017. gada augustam bija izdarījuši smagu LESD 101. panta pārkāpumu, cita starpā vienojoties par cenu noteikšanu helikoptera pakalpojumiem, un tāpēc uzlika tiem naudas sodus. Tā tomēr nekonstatēja konkurenci ierobežojošas aizliegtas vienošanās esamību. Tādējādi 2020. gada 2. martā līguma slēgšanas tiesības trīs līguma daļās tika piešķirtas RT (daļas Nr. 1 un 2) un BO (daļa Nr. 3).
- 4 RT un BO, kā arī JF, cits uzņēmums, kas nav puse tiesvedībā pamatlietā, apstrīdēja *TAR Lazio* [Lacio Reģionālajā administratīvajā tiesā] tiem uzliktos sodus. *TAR Lazio* un arī *Consiglio di Stato* noraidīja visus pieteikumus, izņemot vienu, kurā tiesvedības process joprojām norisinās.
- 5 2020. gada 1. jūnijā VZ informēja CA par vienu no *TAR Lazio* spriedumiem un turklāt apliecināja ar dokumentu, ka kopš 2019. gada oktobra tas ir ieguvis dalībībai iepirkuma procedūrā prasīto sertifikātu, kura iepriekš tam nebija.
- 6 Tāpēc prasītāja interese ir nevis līguma slēgšanas tiesību piešķiršana, bet visas iepirkuma procedūras atcelšana, lai tas varētu piedalīties no jauna rīkotajā iepirkuma procedūrā.

### **Pamatlietas pušu galvenie argumenti**

- 7 RT un BO apgalvo, ka cenu noteikšanas mērķis nebija orientēt pakalpojumu cenas un līgumslēdzējas iestādes to nav izmantojušas, lai noteiktu iepirkuma procedūru bāzes cenas. Turklāt tie apgalvo, ka šāda cenu noteikšana nebija saistoša līgumslēdzējām iestādēm, kā arī nespēja radīt pret konkurenci vērstus ierobežojumus.

- 8 VZ apgalvo, ka *TAR Lazio* spriedums, par kuru tā ir informējusi CA, konkrēti ietekmē vērtējumu par izraudzītā pretendenta godprātību un uzticamību neatliekamās palīdzības pakalpojuma sniegšanā ar helikopteri, pat pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, jo tas ir tiesā konstatēts smags profesionālās darbības pārkāpums.

### Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 9 Prasītājs ir ticis galīgi izslēgts no iepirkuma procedūras un tāpēc tam nav tiesību apstrīdēt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un, vispārīgi – jebkādas procedūras aktus. Tomēr aplūkojamajā gadījumā iesniedzējtiesai ir radušās šaubas šādu iemeslu dēļ.
- 10 Ņemot vērā judikatūras attīstību pēc Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem lietās C-100/12 un C-689/13, Itālijas tiesu praksē tiek uzskatīts, ka iepirkuma procedūrā, kurā ir piedalījušies tikai divi pretendenti, ir pieļaujami izskatīt prasības pieteikumu, kura mērķis ir panākt atkārtotu iepirkuma procedūras rīkošanu un kuru ir iesniedzis pretendents, kas ir ticis izslēgts par neatbilstību minimālajām prasībām. Tomēr arī saskaņā ar šo jauno orientāciju, interesei izskatīt šādu prasības pieteikumu ir nepieciešams, lai iebildumi tiktu iesniegti tajā pašā procedūrā un lai pretendenta izslēgšana nekļūtu galīga pirms attiecīgā prasības pieteikuma iesniegšanas, atbilstoši Tiesas atziņām spriedumā lietā C-355/15. Pamatojoties uz to, aplūkojamajā gadījumā prasības pieteikums būtu jāatzīst par nepieņemamu.
- 11 Procedūras norises laikā gan izraudzītais pretendents, gan pārējie klasifikācijā iekļautie pretendenti teorētiski varēja būt izslēgti par piedalīšanos pret konkurenci vērstajā aizliegtās vienošanās darbībā. Faktiski Tiesa ir nospriedusi, ka konkurences tiesību normu pārkāpums, kuru *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* [Konkurences un tirgus uzraudzības iestāde] ir konstatējusi un sankcionējusi ar tiesas apstiprinātu lēmumu, ir uzskatāms par saimnieciskās darbības subjekta veiktu smagu profesionālās ētikas pārkāpumu (lieta C-425/18). Tomēr tolaik aizliegtās vienošanās esamība un būtiskums vēl nebija konstatēti tiesā, kas ir apstākļi, kas nav ļāvis prasītājam apstrīdēt izraudzītā pretendenta un pārējo aizliegtās vienošanās dalībnieku pielaišanu [iepirkuma procedūrai]. Tas liek iesniedzējtiesai šaubīties par minētā aizlieguma, kas būtībā ir atkarīgs no pašas aizliegtās vienošanās konstatēšanai nepieciešamā laika, proti, no nejaušiem apstākļiem, pamatotību.
- 12 Turklāt lietā C-355/15 galīgi izslēgtais pretendents apstrīdēja līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, tātad lēmumu, kas bija cieši saistīts ar tā izslēgšanu un bija pieņemts tajā pašā procedūrā. Savukārt aplūkojamajā tiesvedībā prasītājs apstrīd apstākli, ka līgumslēdzēja iestāde ir uzskatījusi, ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas atcelšanas nolūkiem nav būtisks fakts, kas ir noticis vēlāk un ārpus procedūras, kurā ir notikusi tā izslēgšana (proti, [šis fakts ir] spriedums, ar kuru *TAR Lazio* atstāja negrozītu *AGCM* uzlikto sodu), kas ir apstākļi, kurš liek

iesniedzējtiesai šaubīties par iespēju piemērot šajā lietā spriedumā lietā C-355/15 apstiprinātos principus.

- 13 Beidzot, lietā C-333/18 Tiesa ir uzskatījusi par pieņemamu trešajā vietā klasificētā pretendenta iesniegto prasības pieteikumu, ar kuru tika apstrīdēta vienīgi divu klasifikācijā pirmo pretendentu pielaišana, arī tad, ja tā piedāvājums tika atzīts par nelikumīgu un arī tad, ja klasifikācijā bija citi aiz tā klasificētie pretendenti, ar pamatojumu, ka gadījumā, ja neizraudzītā pretendenta prasība tiek atzīta par pamatotu, līgumslēdzēja iestāde var pieņemt lēmumu atcelt procedūru un uzsākt jaunu publiskā iepirkuma procedūru (28. punkts). Tādējādi prasītāja situācija šajā lietā, tā intereses celt prasību vērtējuma ziņā, varētu būt pielīdzināma situācijai lietā C-333/18.
- 14 Galīgi izslēgta pretendenta iespēja apstrīdēt izraudzītā pretendenta atbilstību dalības prasībām nešķiet aizliegta Direktīvā 2007/66/EK, kuras mērķis ir padarīt pārskatīšanas procedūras pieejamas ne tikai ikvienai personai, kura ir ieinteresēta iegūt konkrēta līguma slēgšanas tiesības, bet arī ikvienai personai, kura ir bijusi ieinteresēta iegūt minētās tiesības (17. apsvērums un 1. panta 3. punkts), kā prasītāja gadījumā. Turklāt pretendētus uzskata par ieinteresētiem, ja viņi vēl nav galīgi izslēgti (2.a panta 2. punkts), taču tas ir paredzēts tikai tādēļ, lai identificētu subjektus, kam paziņot lēmumu par iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, un nevis arī prasības pieteikuma pieņemamības nolūkiem.